

"וַתֵּתֶנָּה אֶתָּה אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיָא אֶתָּה אֶל מִזְבֵּחַ לַמִּזְבֵּחַ וְשִׁנְוֹתָ אֶתָּה לְפָנָיו".
 [במדבר יט, ג]

אין קטגור נעשה סניגור

תמיד התלבטתי בנוגע לקביעה כי "אין סניגור נעשה קטגור", ולא הבנתי את פרטי החילוקים בענין זה. מצאנו מספר מקומות בהם נאמר הכלל הזה, בענינים שונים.

למשל, **כהן גדול ביום הכיפורים**, כדרשת חז"ל [ראש השנה כו, א] "אמר רב חסדא: **מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה - לפי שאין קטגור נעשה סניגור**".

במדרש [ויקרא רבה אחרי מות כא, ט] הסבירו את היסוד "ר' סימון בשם ר' יהושע אמר **מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב? אלא אין קטגור נעשה סניגור כדי שלא ליתן פתחון פה לשון לקטרג ולומר אתמול עשו להם אלהי זהב והיום הם מבקשים לשמש בבגדי זהב?!**".

כך מצינו לענין שופר בראש השנה, **שלא תוקעים בשופר של פרה**, כדי לא להזכיר עוון העגל. **וכן אין אשה מתגרשת בכסף**, "שלא יאמרו כסף מכניס (מקדש), כסף מוציא (מגרש), סניגור ייעשה קטגור?". מטעם זה, **כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו**, שאין קטגור נעשה סניגור.

מהגמרא [ראש השנה כו, א] לומדים כמה תנאים על "אין קטגור נעשה סניגור":

- נאמר רק בעבודות פנים** (בקודש הקודשים), לכן **בהיכל** רשאי הכהן הגדול לשמש בבגדי זהב.
- נאמר רק כלפי אנשים** (כי קשורים לחטא). לכן **ארוון וכרובים** מזהב מותרים (בקודש הקודשים).
- נאמר רק על דבר שהכהן מתנאה בו ולהרצות לפני ה'**, ולכן אין בעיה **בכף ומחתה** מזהב.
- דבר שהשתנה מצורתו המקורית**, אין בו חשש. לכן **דם הפר** מוכנס לקודש הקודשים, חמרות שעלול להזכיר את מעשה העגל, אך לא נאסר כי השתנה צורתו.
- עבודות חוץ, הבאות לרצות (ולזנון) - נידונות כעבודות פנים**. לכן אסור לתקוע בשופר של פרה.

נותר לברר, מה עם ה"פרה אדומה". רש"י [במדבר יט, כב] כתב "אל אלעזר הכהן - ולפי שאהרן עשה את העגל לא נעשית עבודה זו על ידו, שאין קטגור נעשה סניגור". זאת אומרת, אהרן לא מורשה לעשות את הפרה אדומה, כי היא באה לכפר על העגל, ואהרן קשור לחטא העגל.

בעל שפתי חכמים מעיר כי לכאורה פרה אדומה היא עבודת חוץ, וממילא לא צריך להיות בה חשש של "אין קטגור נעשה סניגור". ולפי זה יקשה על דברי רש"י שקבע כי פרה אדומה לא נעשתה ע"י אהרן משום שאין קטגור נעשה סניגור".

וכתב לתרץ, כי הגם שנראה לנו כי פרה אדומה היא עבודת חוץ, מכל מקום כיון שבאה לכפר על כלל ישראל, הרי היא נחשבת כעבודת פנים (כעבודה בקודש הקודשים), וממילא חזר החשש. וכעת, **בפרה עצמה אין בעיה**, כי לא בה עצמה נעשתה העבירה (אלא בבמה מהמין שלה, ובזה אין חשש), אך אהרן עצמו קשור לחטא העגל, וממילא לא שייך שהוא יירצה (כי אין קטגור נעשה סניגור).

והקשה "שפתי חכמים", כיצד הקריב אהרן עגל בכניסתו לתפקידו, ולא חשש מצד "אין קטגור נעשה סניגור", ותיירץ כי שם אהרן הקריב עגל לכפר על עצמו, ובזה לא שייכת הבעיה.

יש להעריך את מצוות פרה אדומה, שנחשבת כעבודה בקודש הקודשים (למרות מרחקה מבית המקדש).

על מתנות והמתנות

קודם כל תודה למי שהביא (או הביאה) את הרעיון.

כל אחד קיבל מהבורא מתנות, כלים וכישרונות שיועילו לו למלא את היעוד שלו כאן בעולם הזה.

כשמקבלים מתנה, יש מקרים בהם אתה מקבל את המתנה כמו שהיא, ללא עטיפה, ואומרים לך שאתה יכול להשתמש בה מיד, כמו למשל אופניים.

ויש מתנה מסוג אחר. זו **מתנה עם המתנה**, צריך להמתין עד שמקבלים. כגון שקנו את המתנה, והראו לך אותה לפני יום ההולדת. אז אתה קודם כל צריך להמתין ליום המיוחל, וגם כשכבר הגיע אותו רגע, אתה מקבל מתנה עטופה, ולעיתים בכמה עטיפות.

אכן יש מתנות שלא מקבלים מיד...

יש מתנה עם המתנה, יש מתנות עם המתנות

לעיתים המתנה כל כך יקרה, שצריך להמתין עד שמקבלים אותה, ולפעמים צריך להמתין עד שאתה תעשה איזו הכנה או איזו הכשרה, או איזה תיקון כדי להיות ראוי לקבל את המתנה שמיועדת רק לך, אך לגירסא המשופרת שלך.

ככל שתמהר לעדכן את הגירסא שלך לרמה הנאותה, כך זמן ההמתנה יתקצר, או אפילו יתבטל.

והאמת, ככל שתתבטל לרצון האלוקי, כך תקצר את זמן ההמתנה. כי זה שורש הכל.

וכשאתה גדל עוד אתה מגלה חידוש...

ההמתנה היא המתנה

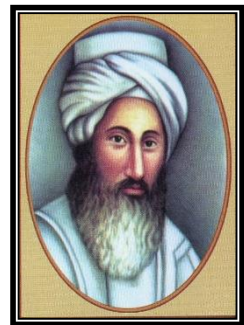
לא רק שיש מתנה וצריך להמתין לה, אלא שההמתנה עצמה היא היא המתנה הגדולה ביותר שיש.

כי יכולת ההתגברות שורשה המתנה.

ואם אתם רוצים לשמוע עוד על המתנה, אנא המתינו לשבוע הבא...

תורת החיד"א

מדייק בספר אילת השחר [ויקרא ט, ב] **למה דוקא בעיה בזהב:** "והנה האוה"ח מתרץ שאהרן לא עשה שום פעולה בבחי' מעש' העגל וכו' ויצא ע"י מעשה אשר עשו ב' מכשפי ערב רב וכו' ומעתה המעשה שעשה הוא בבחינת הזהב שאמר להם למי זהב התפרקו וכו', אשר על כן אמר ה' **שיביא העגל לכפר על הדבר שיצא על ידו שלא בכונה**, אבל הזהב שמעשה שעשה בו ה' **בכונת המכוון** אמר ה' לא ירא' בו לפני ולפנים שלא יעשה קטגור סניגור, מה שאין כן ישראל שחטאו בעגל אינם יכולין להביא עגל לכפרה עכ"ד:

ילקוט יוסף

סימן תכא-תכב שחרית ומנחה בראש חודש

ה. אם עדיין לא עבר זמן תפלת שחרית, וחוזר להתפלל אותה אחר תפלת מוסף, טוב ונכון לחזור ולהניח תפילין, וראה לעיל סימן קז.

וזו לשון הרב [סימן קז סעיף יב]: אם עדיין לא עבר זמן תפלת שחרית, וחוזר להתפלל אותה אחר תפלת מוסף, טוב ונכון לחזור ולהניח תפילין בברכה קודם שיתפלל שחרית, שמצוה להתפלל עם התפילין, שזוהי קבלת עול מלכות שמים שלימה.

אבל אם עבר זמן תפלת שחרית, ונזכר בזמן תפלת מנחה, ומתפלל תשלומין, כנזכר לעיל, אין צריך לחזור ולהניח תפילין.

ו. מי ששכח לומר יעלה ויבוא בראש חודש או בחול המועד, והתחיל מודים, ובאמצע נזכר שלא אמר יעלה ויבוא ופסק וחזר לומר יעלה ויבוא בלא חתימת ברכת המחזיר שכינתו לציון, והמשיך באמירת מודים, חייב לחזור לרצה ולומר שוב יעלה ויבוא עם חתימת המחזיר שכינתו לציון, שדינו כמי שדילג ברכת רצה.

ואם סיים את כל תפלת שמונה עשרה, יחזור להתפלל בתנאי של נדבה, וקודם שיחזור יאמר שאם הוא חייב להתפלל, תהיה תפלה זו לחובה, ואם לאו תהיה התפלה לנדבה.

ז. הדבר פשוט שמי ששכח לומר יעלה ויבוא בראש חודש, אינו רשאי לחזור ולהתפלל מפסוקי דזמרה, אלא יחזור רק על תפלת שמונה עשרה.

ח. מי שמסופק אם הזכיר יעלה ויבוא בתפלת שחרית או מנחה של ראש חודש, דינו כאילו ודאי לא הזכיר יעלה ויבוא.

ואם נזכר אחר שסיים תפלתו, כשחוזר להתפלל יעשה תנאי ויאמר, שאם שכח להזכיר יעלה ויבוא תהיה תפלה זו לחובה, ואם הזכיר יעלה ויבוא תהיה תפלה זו לנדבה.

ואם אירע דבר זה בשבת, אף על פי כן יחזור ויתפלל, ויחשוב בלבו תנאי של נדבה.

ט. מי שנסתפק באמצע שמונה עשרה באיזה הלכה, ואין לו אפשרות אחרת לברר הדין אם יכול להמשיך בתפלתו או לא, רשאי לעקור רגליו להביא ספר לעיין.

י. תלמיד חכם שהצבור ממתינים לו שיסיים תפלתו אם שכח לומר יעלה ויבוא באופן שצריך לחזור מתחלת רצה, וחושש לטורח צבור, אסור לו לרמוז לשליח צבור שיתחיל בתפלת החזרה. אבל אם הוא נטרד ע"י שממתינים לו, ואינו יכול לכיון היטב, רשאי להסב פניו לשליח צבור ולרמוז שיתחיל בחזרה.